

За да не звучи казаното голословно ще приведа един пример. Сред ромските маси широка популярност има тезата, че без тяхната трудова реализация големите селища и градове в света ще потънат в мръсотия и тяхното население ще измре бързо от всевъзможни заболявания и епидемии. В същото време се твърди, че трудът на ромите в това отношение се заплаща унижително ниско и в този смисъл ромите се подлагат на масов, системен и вековен грабеж. Оттук и версията, че просията и кражбата са само едни особени форми и методи за възвръщане на част от ограбеното от тях, а не са класическа просия и кражба, както ги квалифицира неромското население.

Има роми, които търсят религиозно-митологическо обяснение и оправдание на девиантната изява на, както те се изразяват, своите сънародници и сънароднички. Така например, сред българските роми е разпространена легендата, че когато евреите приковавали на кръста Христос, циганин откраднал един от пироните и така облекчил частично болките на "божия син". Затова и Христос благословил циганите свободно да крадат и да не смятат това за грях. Така погледнато кражбата сред циганите се представя като разрешена от бог в знак на благодарност за извършено богоугодно дело.

В действителност проблемът за трудово-професионалната реализация и нейните особености при ромите следва да се постави и изследва значително по-различно. В зависимост от това дали този проблем се отнася до ромите по време на разселването им по света или след тяхното трайно заселване в отделни страни, региони и континенти на нашата планета.

Още в първата книга на моя труд, когато разглеждах етническия произход и принадлежност на циганите, аз обърнах внимание на най-съществените характеристики на трудово-професионалната реализация и нейните особености при циганите по време на тяхното пребиваване в прародината им, които тук ще припомня в максимално обобщен план. Общо взето, може да се твърди, че поради съсловно-кастовата им определеност ромите са били насочвани и сами са се насочвали главно в две сфери на трудово-професионална реализация.